

opusdei.org

Gradimo na zaupanju (2): Kako govoriti z otroki o spolnosti?

Drugi del serije “Gradimo na zaupanju” (posnetek in gradivo za pogovor), katere namen je staršem pomagati pri vzgoji njihovih otrok.

15. Okt. 2018

**Smernice za premišljevanje ob
posnetku**

Pogovor z otroki o človeški spolnosti.
V sedanjem svetu imajo otroci že zelo zgodaj dostop do raznovrstnih vsebin preko pametnih telefonov in interneta. Vedno več interagirajo z drugimi otroki, katerih vzgojenost in vrednote so lahko drugačne od njihovih in ki jim lahko posredujejo drugačen pogled na spolnost od tistega, ki ga vi želite ponuditi svojim otrokom.

V takšnih okoliščinah je potrebno, da starši svojim otrokom pomagajo, da se naučijo sprejemati dobre odločitve. Biti sposoben dobre izbire pa pomeni biti ustrezno obveščen in biti zmožen razločiti to, kar je dobro za njihovo telo in dušo, od tega, kar jim škoduje.

Ni recepta za to, kateri je najboljši način za pogovor z vašimi otroki o spolnosti. Bolj kot to gre za ustvarjanje ravní zaupanja in sproščenosti do njih, tako da se znate

prilagoditi njihovi starosti in temu, kar so sposobni razumeti, ter da gradite na osebnem odnosu do vsakega otroka.

V nadaljevanju je predlaganih nekaj vprašanj, ki vam lahko pomagajo k poglobitvi ob tem posnetku, ko si ga boste ogledali s prijatelji, v okviru šole ali župnije.

Vprašanja za pogovor

- Se lahko zgodi, da je za pogovor z vašimi otroki o spolnosti še prezgodaj? Katera je primerna starost za začetek tega pogovora?
- Kako lahko starši svojim otrokom pomagajo, da bi jim sami spregovorili o teh temah? Kaj lahko pripomore k temu, da se ti pogovori začnejo?
- Ali naj mame govorijo s hčerami in očetje s sinovi ali naj oba starša poskusita z otroki obeh spolov? Kako lahko starši

ugotovijo, katera je primerna starost za načenjanje teh vprašanj?

- Kako naj jih ob veliki raznolikosti spolnih vedèn, ki jih otroci lahko opazijo, na boljši način učimo o krščanski morali? Kako lahko starši pomagajo mladim in odraščajočim, da bi se razvijali v okoljih, ki dopuščajo različna spolna obnašanja, ki so v nasprotju s krščanskim življenjem?

Predlogi za dejanja

- Zagotovita, da imata ti in tvoj mož oz. žena enoten pogled na to, kdaj in kako spregovoriti z vajinimi otroki o teh temah. Razmislita, ali je primerno uporabiti kakšno strategijo, usmerjeno k določenim ciljem. Redno se drug z drugim pogovarjata o teh vprašanjih.

- Izberita nekaj filmov, televizijskih programov ali dokumentarcev, primernih za starost vajinih otrok, da bi si jih lahko skupaj ogledali in se naravno pogovorili o teh temah.
- Molíta dnevno za vaine otroke in za njihovo čistost. Učíta jih zmoliti vsak večer pred spanjem tri zdravamarije, kot prošnjo k Mariji, da bi njihova telesa in duše ohranila čiste za Boga. Pogosto jih spominjajta, da so božji otroci in da v njih prebiva Sv. Duh, kadar so v stanju milosti.
- Poskusita jim večkrat spregovoriti o lepoti človeške ljubezni in naj bo to kontekst, v katerem se obravnava človeško spolnost. Za kristjana so spolni odnosi vselej izraz zakonske ljubezni, ki pomeni zavezanost in odprtost za človeško življenje.

- Spodbujajte otroke, kadar se trudijo živeti v dobrem slogu, elegantno in spodobno. Podpirajte ta prizadevanja tako, da greste skupaj z njimi nakupovat in tudi sami poskušate gojiti svoj lasten slog, eleganten in moderen.

Premišljevanje ob Svetem pismu in Katekizmu katoliške Cerkve

- Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril.
- Bog ju je blagoslovil in Bog jima je rekel: Bodita rodovitna in množita se, napolnita zemljo in si jo podvrzita; gospodujta ribam v morju in pticam na nebu ter vsem živalim, ki se gibljejo po zemlji! (1 Mz 1,27-28).
- Odgovoril je: Ali niste brali, da ju je Stvarnik na začetku

ustvaril kot moža in ženo in rekel: Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta oba eno meso. Tako nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne ločuje (Mt 19,4-6).

- Bežite pred nečistovanjem. Vsak greh, ki ga stori človek, je zunaj telesa; kdor pa nečistuje, greši proti lastnemu telesu. Mar ne veste, da je vaše telo tempelj Svetega Duha, ki je v vas in ki ga imate od Boga? Ne pripadate sebi, saj ste bili odkupljeni za visoko ceno. Zato povelečujte Boga v svojem telesu (1 Kor 6,18-20).
- Posnemajte torej Boga, saj ste njegovi ljubljene otroci, in živite v ljubezni, kakor je tudi Kristus vzljubil nas in je daroval sam sebe za nas kot blago dišečo daritev in žrtev Bogu. Nečistovanje in vsakršna

nečistost ali lakomnost pa naj se med vami niti ne imenuje, kakor se spodobi svetim. Isto velja za kvantanje in nespametno ali prostaško govorjenje; vse to je nespodobno. Rajši se posvečajte zahvaljevanju! Dobro namreč vedite tole: noben nečistovalec ali nečist človek ali lakomnež, kar je toliko kot malikovalec, nima dediščine v Kristusovem in Božjem kraljestvu (Ef 5,1-5).

Premišljevanje s papežem Frančiškom

Spolna vzgoja, ki varuje določen čut za sramežljivost, je neprecenljive vrednosti, četudi danes nekateri menijo, da je to stvar preteklosti. Sramežljivost je naravna drža človeka, ki varuje svojo notranjost in se izogiba temu, da bi postal zgolj predmet. Brez sramežljivosti lahko čutno ljubezen in spolnost

razvrednotimo v obsedenost, ki nas usmerja samó na spolno dejanje, na bolesterne oblike spolnosti, ki pačijo našo sposobnost za ljubezen, in na razne vrste spolnega nasilja, pri katerem se človek predstavlja na nečloveški način ali usmerja v to, da škoduje drugim (Amoris Laetitia, 282).

Pogosto se spolna vzgoja osredotoča na vabilo k “zaščiti” in skrbi za “varen seks”. Ti izrazi sporočajo negativno držo do naravnega namena spolnosti, ki je rojevanje, kot da bi bil otrok sovražnik, pred katerim se je treba zavarovati. Tako se namesto sprejemanja pospešuje narcisistična napadalnost.

Neodgovorno je vabiti mladostnike, naj se igrajo s svojim telesom in svojimi poželenji, kakor da bi bili zreli ljudje, ki imajo svoje vrednote, medsebojne obveznosti in cilje, ki so lastni zakonu. Tako jih lahko miselno spodbujajo, naj drugega uporabljajo

kot predmet, ob katerem naj poskušajo kompenzirati lastne pomanjkljivosti in omejitve. Pomembno pa je nekaj drugega: naučiti jih različnih oblik izražanja ljubezni, skrbi drug za drugega, spoštljive nežnosti, komunikacije, ki je napolnjena s smislom. Kajti vse to pripravlja celovito in velikodušno darovanje sebe drugemu, kar po javnem sprejemu obveznosti s poroko dobi izraz v telesni podaritvi. Tako se bo telesna združitev pokazala kot znamenje vseobsegajoče zavezanosti, ki jo je obogatila doslej prehojena pot (Amoris Laetitia, 283).

Spolna vzgoja daje informacijo, vendar ne smemo pozabiti, da otroci in mladostniki še niso dosegli polne zrelosti. Informacija mora priti v primernem trenutku in na način, ki je prilagojen obdobju njihovega življenja. Ni prav, če jih hočemo napolniti s podatki, ne da bi razvijali

njihovo kritično občutljivost do poplave ponudb, do pornografije brez nadzora in do množice dražljajev, ki lahko vodijo v sprevrženo spolnost. Mladostniki se morajo zavedati, kako jih bombardirajo s sporočili, ki ne stremijo po njihovem blagru in zorenju. Treba jim je pomagati, da bi prepoznali in iskali pozitivne vplive, hkrati pa naj bi se oddaljili od tega, kar kazi njihovo sposobnost za ljubezen. Prav tako moramo vedeti, da se predvsem, kadar želimo otroke in mladostnike uvajati v témo spolnosti, pokaže, kako je nujno najti novo, primernejšo govorico (*Amoris Laetitia*, 281).

Spolna vzgoja mora vključevati tudi pozornost in spoštovanje različnosti, ki vsakemu kaže možnost, kako preseči zapiranje v lastne meje, da bi se odprl sprejemanju drugega. Če odmislimo razumljive težave, ki jih lahko doživlja vsak, moramo

pomagati, da bi sprejemali lastno telo, kot je bilo ustvarjeno, saj se misel, da gospodujemo nad lastnim telesom, spreminja — pogosto prefinjeno — v miselnost, da lahko popolnoma gospodujemo nad stvarstvom. (...) Tudi spoštovanje svojega telesa v njegovi ženskosti ali moškosti je nujno za spoznavanje samega sebe v razmerju do drugega. Tako je mogoče z veseljem sprejeti drugega ali drugo kot poseben dar, ki je delo Boga Stvarnika, in se vzajemno bogatiti. Samo če se znebimo strahu pred različnostjo, se lahko rešimo ujetosti v svoj jaz in zaljubljenosti vase. Spolna vzgoja mora prispevati k temu, da človek sprejme lastno telo, tako da se ne bo ukvarjal z mislijo, kako bi izbrisal razliko med spoloma, ker se ne zna več z njo spoprijeti (Amoris Laetitia, 285).

Premišljevanje s sv. Jožefmarijem

To prijateljstvo, da se znate postaviti na isto raven otrok, da jim pomagata, da lahko zaupno govorijo o svojih težavah, omogoča nekaj, kar se mi zdi izredno pomembno: da so starši tisti, ki jim postopoma razkrijejo izvor življenja, prilagojeno njihovi mentaliteti in njihovi sposobnosti razumevanja, tako da rahlo prehitijo njihovo naravno radovednost; treba je preprečiti, da bi bila ta tema obdana z grdobijo, da bi se naučili nekaj — kar je samo po sebi plemenito in sveto — iz nečednega pogovora s prijateljem ali prijateljico. To je velik korak pri krepitvi prijateljstva med starši in otroki, kar lahko prepreči razhajanje v samem prebujanju moralnega življenja.

Po drugi strani si morajo starši prizadevati, da ohranijo mladostno srce, da bodo lažje sprejeli želje in celo norosti svojih otrok. Življenje se spreminja in veliko je stvari, ki nam morda niso všeč — lahko celo, da

objektivno niso boljše od onih iz preteklosti —, ampak niso slabe: so le drugačen način življenja, nič drugega. Večkrat pride do konfliktov zaradi nepomembnih stvari, ki jih lahko premostimo z malo dobre volje in smisla za humor (Pogovori, št. 100).

Besedila in povezave za nadaljnjo refleksijo

Vzgoja srca

Vzgoja v spodobnosti (1)

Vzgoja v spodobnosti (2)

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/gradimo-na-
zaupanju-2-kako-govoriti-z-otroki-o-
spolnosti/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/gradimo-na-zaupanju-2-kako-govoriti-z-otroki-o-spolnosti/) (6. Avg. 2025)